

BEREDSKAPSANALYSE FOR 20XX

Innhold

1. Rammer for beredskapsanalysen.....	3
1.1. Formålet med beredskapsanalysen	3
1.2. Krav til analysen.....	3
1.3. Styrende dokumenter	4
1.4. Forutsetninger	4
1.5. Begrepsbruk	4
1.6. Arbeidsprosessen	4
2. Utvikling av scenarioer	4
3. Bestemme operative mål	5
4. Identifisere ressurser som innfrir målene	5
5. Organisering	5

1. Rammer for beredskapsanalysen

1.1. Formålet med beredskapsanalysen

Ifølge forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning § 5 skal kommunen på grunnlag av miljørisikoanalysen og de dimensjonerende scenarioene utarbeide en beredskapsanalyse.

Beredskapsanalysen skal bidra til etablering av effektiv og god kommunal beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning i henhold til forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning § 5.

Beredskapsanalysen skal oppdateres ved endret miljørisiko, endret sammensetning av personell og materiell, ny kunnskap om teknologi og miljøfølsomhet samt andre endringer som kan påvirke beredskapen. Beredskapsanalysen skal uansett gjennomgås minst hvert fjerde år og om nødvendig oppdateres.

xx kommunes beredskapsanalyse ble sist revidert i 20xx og vedtatt i kommunestyret 20xx.

I 2023 ga Kystverket ut ny «Veileder til forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning». Ved revisjonen har vi benyttet oss av metodikken og oppbygningen som beskrives her. Den nye veilederen har erstattet Miljødirektoratets veileder fra 2020, «Kommunal beredskap mot akutt forurensning – veiledning til dimensjonering». Det innebærer at revidert utgave kan fremstå som noe ulik fra den eksisterende, men samtidig mer ensartet og gjenkjennelig for våre samarbeidspartnere.

Basert på miljørisikoanalysen, beredskapsanalysen og de dimensjonerende scenarioene etableres den kommunale beredskapen, og skal beskrives i en beredskapsplan. Kommunens beredskap skal bemannes med tilstrekkelig personell med relevant kompetanse og praktisk erfaring for å kunne gjøre innsats mot de dimensjonerende scenarioene. Kommunens beredskap mot akutt forurensning etablert gjennom interkommunalt samarbeid skal være basert på enhetlig ledelsessystem. Det skal gis opplæring, og beredskapen skal øves og testes.

1.2. Krav til analysen

Beredskapsanalysen skal bidra til etablering av effektiv og god kommunal beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning i henhold til forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning.

Beredskapsanalysen skal fastsette rammene for kommunens beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning ved at det for hvert av de dimensjonerende scenarioene som et minimum bestemmes og begrunnes:

- a. organisering av beredskapen,
- b. nødvendig beredskapsutstyr,
- c. nødvendig mannskap og
- d. responstid.

I arbeidet med analysen må dere vurdere hva som er "effektiv og god" kommunal beredskap. Føringer for dette kan følge krav og forventninger fra politikere og andre, beste praksis, sammenligning med andre kommuner, erfaringer, hva som er mulig å oppnå med mer.

Noen rammer følger også til en viss grad av forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning hvor det står at kommunen er ansvarlig for å etablere beredskap for å stanse, fjerne og begrense

virkingen av mindre tilfeller av akutt forurensning som ikke er dekket av privat beredskap. Forskriften beskriver også "mindre tilfeller av akutt forurensning", som blant annet akutt forurensning fra transport på land og sjø, landbruk, nedgravde oljetanker og bensinstasjoner.

1.3. Styrende dokumenter

Forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning setter rammer og krav for analysen.

Kommunen har også lagt (andre lover, forskrifter og veiledninger som vil være styrende for vurderingene).

Kommunen har gitt følgende føringer i forbindelse med beredskapsarbeid

1.4. Forutsetninger

Forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning har noen forutsetninger for beredskapen, eksempelvis at beredskapen skal håndtere mindre tilfeller av akutt forurensning. Andre forutsetninger og forventninger om hva beredskapen skal håndtere og hva den skal omfatte kan være beskrevet av kommunen. Disse må dere finne fram til og konkretisere best mulig.

1.5. Begrepsbruk

Her har dere en liste over de mest sentrale begrepene som er brukt i analysen. Se vedlegg til veileder til forskrift om kommunal beredskap for forslag til begreper.

1.6. Arbeidsprosessen

Beskrivelse av arbeidsprosessen bør omfatte oversikt over møter og hvem som deltok. Dersom du og dine kollegaer i arbeidet med beredskapsanalysen erfarer at det er kunnskap dere mangler, så kan dere vurdere å involvere flere i deler av prosessen. Det er viktig at rett kompetanse medvirker til analysen.

2. Utvikling av scenarioer

Etter at de dimensjonerende hendelsene fra miljørisikoanalysen er valgt, bør det lages en beskrivelse av hendelsens forventede forløp - et scenario - knyttet til hver av de dimensjonerende hendelsene. Stedfestede hendelser er ofte enklere å forholde seg til og å planlegge for. Det er også en fordel om type og mengde forurensende stoff (drivstoff, kjemikalier, plantevernmidler, hydraulikk, maling osv.) inngår i beskrivelsen.

Analysen skal være en systematisk og strukturert gjennomgang av hele eller deler av håndteringen av hendelsen. En vanlig struktur på analysen er å bruke en faseinndeling på hvert av scenarioene. Typisk faseinndeling kan være:

- Varsling/mobilisering.
- Håndtering.
- Normalisering.

For hver fase skal oppgaver beskrives, og vurderes opp mot behovet for personell, kompetanse, ressurser og rutiner/prosedyrer. Deretter må krav til beredskap/operative mål beskrives.

3. Bestemme operative mål

Basert på scenarioene, utarbeides operative mål for den beredskapen som skal håndtere hendelsen. På denne måten defineres ambisjonsnivået ut fra kartlagt risiko, rammevilkår og føringer, samt kommunens egenart (geografi, bosetting, naturgitte forhold). De operative målene bør være kvantitative og egnet for dimensjonering, altså bestemme hvilke beredskapsressurser som skal inngå i kommunens beredskap mot akutt forurensning. Forskriften har slått fast at responstid er ett av de operative målene som skal benyttes.

4. Identifisere ressurser som innfrir målene

Med utgangspunkt i operative mål for de dimensjonerende hendelsene og scenarioene, må de beredskapsressursene som vurderes nødvendig for å nå målene identifiseres.

Vi deler beredskapsressursene inn i:

- *Mennesker (antall)*
- *Kompetanse (type kunnskap/erfaring, sertifikater o.l.)*
- *Materiell (spesialutstyr, tekniske tjenester, kjøretøy, båter, prøvetakingsutstyr o.l.)*
Ressursenes tilgjengelighet bør inngå i vurderingen, herunder vaktordninger og lokalisering av ressursene.

5. Organisering

Kommunens beredskap skal bemannes med tilstrekkelig personell med relevant kompetanse og praktisk erfaring for å kunne gjøre innsats mot de dimensjonerende scenarioene.

I forbindelse med analysen må dere vurdere dagens status med utgangspunkt i de operative målene eller ambisjonene som er satt for beredskapen. Når dere skal beskrive den dimensjonerende beredskapen, bør de oppsummere kravene som kommunen stiller til beredskapen når det gjelder ressurser, kompetanse og materiell, samt responstid.

Kommunen og IUA må forholde seg til gjeldende nasjonale prinsipper for enhetlig ledelsessystem i sin organisering av beredskapen¹.

Dersom det er et gap mellom ambisjonene og den faktiske situasjonen bør dere vurdere behov for endringer innen ressurser, kompetanse og materiell.

¹ Forskrift om beredskap, § 10.